

מ"י 3/03/17 - יוסף דיין נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום בירושלים

מ"י 3-03-17 דיין נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני: 115074/2016

בפני	כבוד השופטת קרן מילר
מבקש	יוסף דיין
נגד	
משיבה	מדינת ישראל

בשם המבקש עו"ד ראובן יצחק

בשם המשיבה רס"ב משולם אהרון

החלטה

1. המבקש נעצר ונחקר במסגרת פרשיה רחבת היקף של הימורים בלתי חוקיים, הלבנת הון והשמטת הכנסות. הוא שוחרר בתנאים מגבילים וכעת הוא מבקש להורות על השבת הרכוש שנתפס במסגרת החקירה - חשבונות בנק, רכבים, דירה וכספים, טלפונים ומחשבים.
2. ב"כ המבקש טען כי ישנו ניפוח של הפרשה בנוגע למבקש. המבקש אמנם בונה אתרים אך הוא אינו מעורב בבניית אתרי הימורים. עוד נטען כי הרכבים שנתפסו אינם בבעלותו של המבקש והכספים שנתפסו הם חסכוניות לצורך הרחבת בית המגורים. כן נטען כי המבקש ובני משפחתו זקוקים לרכוש על מנת להמשיך ולחיות חיים נורמליים.
3. ב"כ המשיבה ציין כי המשטרה מוכנה לשחרר את כל חשבונות הבנק שהוקפאו. באשר לרכבים, אחד לא נתפס ולגבי השניים האחרים מבקשת המשטרה לשחררם בתנאים המקובלים בפסיקה. באשר לדירת המגורים נרשמה הערת אזהרה על חלקו בדירה, אך שווי חלק זה אינו גבוה וישנה משכנתא. את הכספים מבקשת המשטרה להמשיך ולתפוס. ב"כ המשיבה טען כי לולא המבקש לא ניתן היה להפעיל את מערכת ההימורים שכן הוא אחראי על בניית אתר ההימורים הבלתי חוקיים. עם זאת לא ניתן להעריך בשלב זה את שווי העבירות ואת רווחי המבקש מהעבירות.
4. לאחרונה ניתנה החלטה מקיפה של בית המשפט העליון (כב' השופט הנדל) בשאלת תפיסתו של רכוש בשווי רכוש הקשור בביצוע העבירה כאשר ישנם חשדות לעבירות לפי חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 (להלן "חוק איסור הלבנת הון") - בש"פ 1359/17 מדינת ישראל נ' ברוך (15.3.2017) (להלן "עניין ברוך").
5. בית המשפט עמד על כך שסעיף 21(א) לחוק איסור הלבנת הון מאפשר לחלט רכוש בשווי הרכוש הקשור בעבירה, גם אם לרכוש המחולט עצמו אין קשר לביצוע העבירה. על מנת שתהיה אפשרות חילוט אפקטיבית בסופו של ההליך אם יורשע החשוד, נוצר הצורך בתפיסת רכוש וחילוטו הזמני.

6. נקבע כי ישנם שני מסלולים המאפשרים את החילוט הזמני. האחד הוא בהתאם לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], תשל"ג-1973; והשני הוא בהתאם לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], תשכ"ט-1969 (להלן "**הפסד"פ**") אליה מפנה סעיף 26(א) לחוק איסור הלבנת הון. בית המשפט הזכיר את ההלכה שנפסקה כבר באשר לתחולתם המקבילה של שני המסלולים, תוך בחירה במסלול שפגיעתו בזכויות פחותה.

7. לאחר בחינה מעמיקה של לשון החיקוקים הרלוונטיים ותכליותיהם קבע בית המשפט כי הדין מאפשר תפיסת רכוש בשווי מכוח הפסד"פ. עם זאת עמד בית המשפט על הצורך לנהוג במשנה זהירות ביחס לפגיעה בקניינו של החשוד שעודנה עומדת לו חזקת החפות ואף טרם הואשם בביצוע עבירה. על בית המשפט לבחון האם ישנה חלופה לתפיסה אשר פגיעתה בזכות הקניין פחותה. בית המשפט ציין כי שיקולים רלוונטיים יהיו טיב החפץ התפוס ושימוש, וכן חלוף הזמן מאז תחילת החקירה. לבסוף נדרשת זהירות בהערכת שווי העבירה.

8. בהחלטה שעסקה בהחזרת תפוסים של מעורב אחר בפרשת ההימורים הבלתי חוקיים התייחסתי לקושי בו בשלב ראשוני יחסית של החקירה לא ניתן להעריך את שווי העבירה המיוחסת לחשוד, וכך לא ניתן לדעת מהו שווי התפוסים שמוצדק להמשיך ולהחזיק (ה"ת (שלום י-ם) 23652-03-17 **גרסון נ' מדינת ישראל** (26.3.2017)).

9. בהחלטה האמורה עמדתי על כך שתפיסת רכושו של חשוד, גם באופן זמני, פוגעת בזכות הקניין שלו. לעיתים מדובר בפגיעה תיאורטית בלבד שהיא הפיכה ואינה פוגענית. כך למשל כאשר מדובר ברישום הערת אזהרה על דירה השייכת לחשוד ואשר אינו מעוניין בשלב זה לבצע בה דיספוזיציה כלשהי. עם זאת לעיתים מדובר ברכוש אשר החשוד ובני משפחתו עושים בו שימוש וזקוקים לו - כך כאשר מדובר ברכב, כסף ושיקים. החזקתו של רכוש כזה בידי המשטרה, גם אם באופן זמני והפיך, פוגעת באופן מעשי בחשוד ופעמים רבות גם בבני משפחתו.

10. הפגיעה הזמנית בזכות הקניין מוצדקת כאשר ישנו חשד סביר והיא מידתית כאשר הרכוש המוחזק מוגבל לרכוש שהושג בעבירה. הקושי בענייננו הוא שלא ניתן להעריך בשלב מוקדם זה את שווי העבירה ולפיכך יתכן כי מוחזק על ידי המשטרה רכוש השייך למבקשים ועולה בשוויו על הרכוש שהושג בעבירה.

11. עם זאת ציינתי כי זכות הקניין אינה השיקול היחיד הרלוונטי. למולו עומד האינטרס הציבורי שבשלו מתאפשר החילוט בסופו של ההליך. וכפי שנאמר בעניין **ברוך**:

"המלחמה נגד הפשיעה מתמודדת עם תהליכים מתוחכמים ומשוכללים כדי שהעברין לא ישמור על רווחיו, המגיעים לכדי היקפים שפעם נראו כמעשה דמיון. הדרכים להלבין כספים רחבות ויצירתיות, וניתן להבין את עמדת המחוקק שאינה מזניחה היבט זה של הפשיעה. לצערנו, הפשיעה הפכה לעסק, ואף לעסק בקנה מידה של ממש. חוק איסור הלבנת הון נועד להעמיד לרשות מערכת אכיפת החוק כלים יעילים ללחימה בפשיעה קשה ומאורגנת. מטרתו של הסדר החילוט הינה "לזוודא כי חוטא לא יצא נשכר, כי בלעו הבלתי חוקי של אדם יוצא מפיו, ולהודיע את העוברים על החוק ואת העבריינים-בכוח, שייעשה הכול כדי שלא יתקיים בהם הפסוק כי דרך רשעים צלחה" (ראו: ע"א 9796/03 שם טוב נ' מדינת ישראל, פ"ד נט(5) 397, 421 (2005)). נראה כי אין חולק כי האינטרס הציבורי בכך שחילוט יתאפשר בסוף ההליך חשוב ומרכזי. מקום בו הרווח הכספי רב הוא, נדרש המרוויח לנקוט צעדים כדי

לשמור את אשר נפל בחלקו. כך בפעולות כלכליות על פי דין וכך בפעולות כלכליות שלא על פי דין. מידה כנגד מידה - המענה לרצון העבריין המלבין כספים לשמור על ההון הפסול הוא צעדים מקדמיים ויעילים של רשויות החוק כדי לשמור על הרווח - גם בדמות רכוש בשווי העבירה - עד לבירור המשפט. הנה כי כן, מנגנון השמירה על הרווח מהווה ציר מרכזי במלחמה נגד הפשיעה".

12. יש לזכור כי גם לאחר הגשת כתב אישום יתכן שיוחזק רכוש בשווי כאשר בסופו של ההליך יזוכה הנאשם או יסתבר כי היקף העבירות נמוך יותר כך שהוחזק רכוש בשווי גבוה יותר לשווא. ברי עם זאת כי בשלב שלאחר הגשת כתב אישום יידרש להראות הערכה סבירה ומבוססת לכאורית באשר לשווי הרכוש.

13. בטרם הגשת כתב האישום וכל עוד החקירה מתנהלת מטבע הדברים ההערכות יהיו חסרות יותר. יתרה מכך, יתכן מצב בו בשלביה הראשונים של חקירה לא ניתן יהיה להעריך את שווי העבירה המיוחסת לחשוד. דהיינו, ככל שחולף הזמן וישנה התקדמות בחקירה יש ציפיה להערכת מבוססת יותר של שווי העבירה כך שניתן לדייק יותר בתפיסת הרכוש בשווי. התעלמות ממימד הזמן ומאופי החקירה והשפעתם על היכולת להעריך את שווי החקירה תביא למצב אבסורד בו דווקא בחקירות מורכבות יותר וכאשר שיתוף הפעולה של החשודים מוגבל יותר לא יהיה מנוס משחרור רכוש שנתפס דבר שעלול למנוע חילוט אפקטיבי בעתיד.

14. הפתרון עליו עמדתי בהחלטה האמורה הוא כמו תמיד באיזונים. ראשית מובן שמעת שניתן להעריך את שווי הרכוש הקשור בעבירה יש לעשות זאת ולצמצם את החזקת הרכוש בשווי בהתאם להערכה זו. שנית, יש לבחון האם אכן מדובר בחקירה שמטבעה אינה מאפשרת הערכה של השווי בשלב ראשוני. שלישית, גם במקרים כאלו יש לטעמי להראות אינדיקציה כלשהי להיקפי העבירות המדוברות. אין דומה חקירה שעניינה בעשרות אלפי שקלים לחקירה שעניינה במיליוני שקלים.

15. במקרה דנן מדובר על חקירה מורכבת ומסועפת כאשר בשלב הגלוי שלה נעצרו כ-30 חשודים ונחקרו באזהרה חשודים נוספים. יש לציין כי בשלב החקירה הסמויה התקבלו אינדיקציות לשותפות של חשודים בעבירות של הימורים אסורים דרך האינטרנט, הלבנת הון והשמטת הכנסות. כך גם ניתן היה לשרטט בקווים גסים את ההיררכיה בין המעורבים בפרשה.

16. על אף האמור, מחומרי החקירה עולה כי שלב החקירה הסמויה לא אפשר להעריך נכונה את היקפי ההימורים והיקף העבירות. מרבית העבודה בעניין זה נעשתה החל ממעבר החקירה לשלב הגלוי, ביום 28.2.2017. בשלב הגלוי תוחקרו ועדיין נחקרים עשרות ואף מאות מעורבים, ובהם מהמרים רבים. כל מהמר מוסר את סכומי הכספים "שהשקיע" בהימורים ואת הסוכן שעבד דרכו וכך מאפשר להתחיל להעריך את היקף העבירות המיוחסות לכל חשוד.

17. עם זאת, בכך לא די. במהלך החקירה נתפסה כמות מכובדת של אמצעי מדיה מגנטית, טלפונים סלולריים ומחשבים. במסגרת החקירה נדרשת חדירה לאמצעים אלו ודליית המידע הרלוונטי מתוך שטף המידע המצוי בעידן המודרני במכשירים אלו. גם החדירה עצמה נתקלת לעיתים בקשיים במקרה בו מסרב החשוד למסור את סיסמאות הכניסה למכשיר. ברי כי החומרים המצויים במדיה המגנטית עשויים לשפוך אור על היקפי העבירות.

18. מהאמור עולה הקושי בהערכה בשלב החקירה הראשוני של היקף העבירות המיוחסות לכל חשוד. עם זאת מהחומרים שהוצגו לי במסגרת הפרשה כולה עולה כי מדובר בפרשה שעניינה בהימורים

בלתי חוקיים והלבנת הון בסך של מיליוני שקלים (ואזכיר את ההלכה הקובעת כי יש לחלט את מלוא סכום העבירה לרבות סכום עבירת המקור- ע"פ 8265/13 מלכיאל נ' מדינת ישראל (10.3.2016)).

מן הכלל אל הפרט

19. באשר למבקש בעניינו. ראשית אומר כי שבתי ועינתי בחומרי החקירה הרלוונטיים אליו ואני סבורה כי מתקיים החשד הסביר הנדרש לצורך תפיסת רכוש בשווי העבירה לפי הפסד"פ וחוק איסור הלבנת הון. מאחר שחומרי החקירה עודם חסויים רק אומר כי חומרים אלו מצביעים על קשר ממשי עם אדם בן מיכאל, לו מיוחסת העמדה הבכירה ביותר בארגון ההימורים הבלתי חוקיים בפרשה, וזאת בניגוד לטענתו של המבקש בחקירותיו כי שיחותיו עם אדם לא הובילו לקשר עסקי כלשהו. בנוסף לכך יש לציין כי המבקש בחקירתו מודה באי דיווח למס הכנסה על הכנסותיו.
20. שנית, באשר לשווי העבירה. כפי שצוין לעיל יש קושי בשלב זה להעריך את שווי העבירות המיוחסות למבקש. עם זאת אציין כי כאמור המבקש מודה בחקירתו כי לא דיווח על הכנסותיו למס הכנסה וכי הכנסותיו ב-5-6 השנים האחרונות היו בין 1,000 ל-10,000 יורו ברבעון. מכאן כי מדובר על פי החשד בהעלמת הכנסות של מאות אלפי שקלים.
21. הרכוש שנתפס השייך למבקש כולל חשבונות בנק אשר נציג המשיבה הצהיר כי המשטרה תורה על שחרורם; הערת אזהרה על חלקו בדירת מגוריו המוערכת בשווי של כ-150 אלף ₪, אך יש לציין כי ישנה משכנתא על סך 90,000 ₪; סכומי כסף של כ-136 אלף ₪, כ-12 אלף דולר וכ-31 אלף יורו; ושני רכבים, האחד בשווי של כ-146 אלף ₪ והשני בשווי של כ-53 אלף ₪ אשר יש עליו שעבוד.
22. ניתן אם כן לראות כי ניתן להעריך בשלב זה כי שווי הרכוש שנתפס אינו עולה על שווי העבירות המיוחסות למבקש.
23. באשר לרכבים שנתפסו, ב"כ המבקש טען כי הם אינם שייכים למבקש כי אם לבת זוגו ולבנו. למרות זאת בחקירתו כאשר נשאל המבקש האם יש ברשותו רכב מציין המבקש את שני הרכבים שנתפסו ואף מודה כי הם נמצאים בשימוש וכי הוא ואשתו משלמים את הביטוח עבורם. אציין כי חומרי חקירה נוספים קושרים את המבקש לרכבים ולכספים שנתפסו.
24. לאור האמור אני דוחה את הבקשה להשבת הכספים שנתפסו ולביטול הערת האזהרה על הדירה. באשר לרכבים יש להורות על השבתם בתנאים המקובלים בפסיקה. הרכבים יוחזרו בתנאים הבאים:
 - א. תירשם הערת אזהרה במשרד הרישוי לטובת המדינה.
 - ב. המבקש ימציא פוליסת ביטוח מקיף על כל רכב לטובת המדינה.
 - ג. ייאסר על המבקש או מי מטעמו לעשות כל דיספוזיציה ברכב.
 - ד. עבור רכב היונדאי יופקד סך של 44,000 ש"ח. עבור רכב הסקודה יופקד סך של 16,000 ₪.
25. באשר למדיה מגנטית שנתפסה. על המשיבה לעשות את המיון הנדרש ולהשיב באופן מידי למבקש כל מדיה מגנטית אשר מסתבר לאחר בדיקה כי היא אינה קשורה לעבירות וכי אין בה ראיות הקשורות לעבירות. הבדיקה וההשבה תיעשה תוך 7 ימים. עם זאת, מדיה אשר נפתחת רק באמצעות סיסמא והסיסמא לא נמסרה על ידי המבקש ניתן יהיה להמשיך ולהחזיק בה בשלב זה ובהתאם להוראות

הפסד"פ עד שניתן יהיה לברר על ידי חוקר מיומן מה היא מכילה.

26. באשר למדיה מגנטית שמוחזקת לצורך הצגת ראיות, תשיב המשיבה את המדיה לידי המבקש לאחר שתבצע העתקה של החומרים, אם העתקה כזו אפשרית, ובכפוף לחתימתו של המבקש כי מדובר בהעתקה נאמנה למקור וכי לא תעלה מצדו טענה בדבר כלל הראיה הטובה ביותר. ההעתקה וההשבה יבוצעו תוך 7 ימים.

27. לאור הקשיים בהערכת שווי העבירה בשלב זה, ובהתאם לציפייה כי יינתנו הערכות מבוססות יותר בעניין זה ככל שתתקדם החקירה ניתן יהיה לשוב ולהגיש בקשה להשבת הרכוש התפוס בעוד 45 יום ובקשה זו תיבחן, אם אכן ייותר החשד הסביר על כנו, בהתאם להערכה מבוססת יותר של שווי העבירות המיוחסות ספציפית למבקש.

28. **המזכירות תשלח החלטה זו לב"כ הצדדים.**

29. **זכות ערר כחוק.**

ניתנה היום, ב' ניסן תשע"ז, 29 מרץ 2017, בהעדר הצדדים.